

ARS TRANSLATORICA X



РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра романо-германської філології

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики

ARS TRANSLATORICA

ВИПУСК
X

На честь 85-річчя РДГУ

РІВНЕ - 2025

УДК 81'255.2

A 80

Ars Translatorica: зб. перекладів / Упорядники: О.В. Константинова, О.П. Демиденко. Рівне: РДГУ, 2025. Вип. 10. 125 с.

A 80 Ars Translatorica: The Collection of Translations / Compilers: O.V. Konstantinova, O.P. Demydenko. Rivne: RSUH, 2025. Issue 10. 125 p.

У збірник увійшли українські переклади з невеликих художніх, публіцистичних, поетичних творів або уривків з них англійською, іспанською, німецькою, польською, французькою та мовою скотс, а також переклади української поезії французькою мовою. Збірник призначений для всіх, хто цікавиться проблемами перекладознавства.

The Collection includes Ukrainian translations of English, Spanish, German, Polish, French and Scots pieces of fiction, poetry, and journalism, as well translations of Ukrainian poetry into French. The Collection is intended for a wide circle of admirers of the theory and practice of translation.

УДК 81'255.2

Редакційна колегія:

Головний редактор – Деменчук О.В., д-р філол. наук, професор.

Відповідальні редактори – Константинова О.В., канд. філол. наук, доцент;
Демиденко О.П., канд. пед. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Аладько Д.О., канд. філол. наук, доцент; Калініченко М.М., канд. філол. наук, доцент; Кучма Т.В., канд. філол. наук, доцент; Орел І.І., канд. філол. наук, доцент; Тарасюк Н.Ю., канд. філол. наук, доцент; Чеберяк А.М., канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 24.04.2025 р.)

©Автори публікацій, 2025

©Рівненський державний гуманітарний університет, 2025

©Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2025

Обкладинку створено за допомогою III-генератора зображень Midjourney



ПЕРЕДМОВА

Ювілейний десятий збірник перекладів «ARS TRANSLATORICA» присвячено 85-річчю Рівненського державного гуманітарного університету.

Мета видання – підтримка перших перекладацьких кроків студентства й учнівської молоді. Майбутні перекладачі спробували свої сили в перекладі текстів різних стилів і жанрів, творів сучасних письменників і минулих періодів. До цього річного випуску увійшли переклади з невеликих художніх, публіцистичних, поетичних та дитячих творів або уривків з них. Колекція збірника поповнилася перекладами текстів різноманітної тематики з англійської, іспанської, німецької, польської, французької мов та шотландської рівнінної мови (скотс), а також перекладами української поезії французькою мовою.

Щиро дякуємо вам, любителі перекладу й професійні перекладачі за багаторічну підтримку збірника: Дмитро Аладько, Марія Балабанова, Наталія Бельченко, Леся Бондар, Жанна Буць, Кіра Верещагіна, Роман Гульцьо, Ольга Демиденко, Святослав Зубченко, Михайло Калініченко, Оксана Кіндратюк, Мирослава Кирильчук, Тамара Кирпита, Роман Клочко, Вікторія Куликова, Льоля Кошарнівская, Марія Кравцова, Ганна Кришталюк, Оксана Кротюк, Віктор Марач, Єлизавета Михайлова, Ольга Науменко, Олександр Одрін, Олена О'Лір, Наталка Прокопчук, Андрій Рижков, Ольга Смольницька, Олена Степанюк, Юлія Токар, Дарія Хохель, Світлана Шаркова, Лілія Школяр, Валерій Яковчук.

**Редколегія збірника
«Ars Translatorica»**



ЗМІСТ

ПЕРЕКЛАДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

<i>Jane Austen</i> PRIDE AND PREJUDICE	Ольга Васильюк ГОРДІСТЬ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ (уривок).....	7
<i>Diana Gabaldon</i> A LEAF ON THE WIND OF ALL HALLOWS	Дарина Виногородська ЛИСТОК НА ВІТРИ (уривок).....	11
<i>Alan Alexander Milne</i> THE PRINCESS AND THE APPLE-TREE	Олександра Купчишина ПРИНЦЕСА ТА ЯБЛУНЯ	14
<i>Generated by ChatGPT</i> THE BLUE-RINSE WALTZ	Ольга Мацюк ВАЛЬС ІЗ БЛАКИТИМ ПОЛИСКОМ	17
<i>Matt Wilson</i> THE FIGHTING TEMERAIRE...	Юлія Мельник ОСТАННІЙ РЕЙС «ТІМІРЕРА»... ..	19
<i>Michelle Waitzman</i> FIVE TIPS...	Валерія Пашинська П'ЯТЬ ПОРАД... ..	23
<i>Roald Dahl</i> THE PIG	Анастасія Семененко СВИН	27
<i>John Keats</i> THIS LIVING HAND...	Ольга Смольницька ЦЯ ТЕПЛА ТА ІЩЕ ЖИВА РУКА... ..	30
<i>Francis Ledwidge</i> IRELAND	Ольга Смольницька ІРЛАНДІЯ.....	31
<i>Charles Dickens</i> THE CHILD'S STORY	Олександра Стасюк ДИТЯЧА ІСТОРІЯ (уривок).....	32
<i>Miranda Sun</i> IF I HAVE TO BE HAUNTED	Олександра Стасюк ЯКЩО МЕНІ НЕ ДАВАТИМУТЬ СПОКОЮ ПРИВИДИ (уривок)	36
<i>Dan Brown</i> DIGITAL FORTRESS	Оксана Степанчук ЦИФРОВА ФОРТЕЦЯ (уривок)	39
<i>Richard Alderson</i> HOW TO CHANGE CAREER...	Анастасія Стибленко Світлана Безкоровайна ЯК ЗМІНИТИ КАР'ЄРУ... ..	46

ПЕРЕКЛАДИ З ІСПАНСЬКОЇ МОВИ

<i>Gabriela Mistral</i> RONDA DE LOS AROMAS	Віктор Марач ДУХМЯНИЙ ХОРОВОД.....	58
<i>Gabriela Mistral</i> LA ESPERA INÚTIL	Віктор Марач МАРНЕ ЧЕКАННЯ.....	60

ПЕРЕКЛАДИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

<i>Kirstin Schwab</i>	Олена Степанюк	
SHIFTING BASELINES	SHIFTING BASELINES	64
<i>Robert Gernhardt</i>	Владислав Тофоров	
BALLADE VON DER LICHTMALEREI	БАЛАДА ПРО ЖИВОПИС СВІТЛОМ.....	66
<i>Robert Gernhardt</i>	Владислав Тофоров	
TROST IM GEDICHT	ЗАСПОКОЄННЯ У ВІРШІ	67
<i>Robert Gernhardt</i>	Владислав Тофоров	
DAS DUNKEL	ТЕМРЯВА.....	68

ПЕРЕКЛАДИ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

<i>Zbigniew Herbert</i>	Олена Степанюк	
PAN COGITO O POSTAWIE WYPROSTOWANEJ	ПАН КОЇТО ПРО НЕЗЛАМНІСТЬ.....	72
<i>Zbigniew Herbert</i>	Олена Степанюк	
PRZESŁANIE PANA COGITO	ПОСЛАННЯ ПАНА КОЇТО	77

ПЕРЕКЛАДИ З МОВИ СКОТС

<i>Robert Louis Stevenso</i>	Віктор Марач	
THE SPAEWIFE	БОРОЖКА.....	80
<i>Scottish ballad</i>	Ольга Смольницька	
BROWN ADAM	СМАГЛИЙ ЕДАМ	82

ПЕРЕКЛАДИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

<i>Bernard Werber</i>	Тетяна Карпюк	
LE CHANT DU PAPILLON	СПІВ МЕТЕЛИКІВ	87
<i>Amélie Nothomb</i>	Тетяна Карпюк	
L'HYGIÈNE DE L'ASSASIN	ГІГІЄНА ВБИВЦІ.....	91
<i>Haruki Murakami</i>	Олександр Якимчук	
KAFKA SUR LE RAVAGE	КАФКА НА БЕРЕЗІ.....	100

ПЕРЕКЛАДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

<i>Ліна Костенко</i>	Аріна Бородіна	
МІЙ ПЕРШИЙ ВІРШ НАПИСАНИЙ В ОКОПІ	MON PREMIER POÈME A ÉTÉ ÉCRIT DANS UNE TRANCHEE	106
	Вікторія Костира	
	MON PREMIER POÈME ÉCRIT DANS LA TRANCHEE	108
<i>Ліна Костенко</i>	Анастасія Наливайчук	
КРИЛА	LES AILES.....	109
	Артур Паламарчук	
	LES AILES	111

	<i>Єлизавета Савчук</i> LES AILES	112
	<i>Любомир Столащук</i> LES AILES	113
	<i>Ірина Сулим</i> DES AILES.....	114
<i>Ліна Костенко</i> НАВШПИНЬКИ ПОВЕРТАЮСЯ В ТІ ДНІ	<i>Олеся Позняк</i> SUR LA POINTE DES PIEDS, JE RETOURNE À CES JOURS	115
	<i>Анна Троценко</i> SUR LA POINTE DES PIEDS, JE REVIENS À CES JOURS.....	116
	<i>Міланья Черненко</i> JE REVIENS EN SES JOURS TRÈS DOUCEMENT.....	116
	<i>Анастасія Юрчук</i> JE REVIENS VERS CES JOURS-LÀ TOUT DOUCEMENT.....	117
ПРИМІТКИ		118
ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ		122

дітей. Класичний привид класу «Б». Він був нешкідливий, тож ігнорувати його було неважко. А тому їй було неважко дотримуватись обіцянки своїй матері, котру дала ще в п'ятирічному віці: ніхто, з живих чи мертвих, не мав знати про її здібність. Єдиним винятком завжди була бабуся Кари, яка також вміла розмовляти з привидами.

Dan Brown

DIGITAL FORTRESS

Excerpt

* * *

Their courtship was slow and romantic—stolen escapes whenever their schedules permitted, long walks through the Georgetown campus, late-night cappuccinos at Merlutti's, occasional lectures and concerts. Susan found herself laughing more than she'd ever thought possible. It seemed there was nothing David couldn't twist into a joke. It was a welcome release from the intensity of her post at the NSA.

One crisp, autumn afternoon they sat in the bleachers watching Georgetown soccer get pummeled by Rutgers.

"What sport did you say you play?" Susan teased. "Zucchini?"

Becker groaned. "It's called squash."

She gave him a dumb look.

"It's like zucchini," he explained, "but the court's smaller."

Susan pushed him.

Georgetown's left wing sent a corner-kick sailing out of bounds, and a boo went up from the crowd. The defensemen hurried back downfield.

"How about you?" Becker asked. "Play any sports?"

"I'm a black belt in Stairmaster."

Becker cringed. "I prefer sports you can win."

Susan smiled. "Overachiever, are we?"

Georgetown's star defenseman blocked a pass, and there was a communal cheer in the stands. Susan leaned over and whispered in David's ear. "Doctor."

He turned and eyed her, lost.

"Doctor," she repeated. "Say the first thing that comes to mind."

Becker looked doubtful. "Word associations?"

"Standard NSA procedure. I need to know who I'm with." She eyed him sternly. "Doctor."

Becker shrugged. "Seuss."

Susan gave him a frown. "Okay, try this one... 'kitchen.'"

He didn't hesitate. "Bedroom."

Susan arched her eyebrows coyly. "Okay, how about this... 'cat.'"

"Gut," Becker fired back.

"Gut?"

"Yeah. Catgut. Squash racquet string of champions."

"That's pleasant." She groaned.

"Your diagnosis?" Becker inquired.

Susan thought a minute. "You're a childish, sexually frustrated squash fiend."

Becker shrugged. "Sounds about right."

* * *

It went on like that for weeks. Over dessert at all-night diners Becker would ask endless questions.

Where had she learned mathematics?

How did she end up at the NSA?

How did she get so captivating?

Susan blushed and admitted she'd been a late bloomer. Lanky and awkward with braces through her late teens, Susan said her Aunt

Clara had once told her God's apology for Susan's plainness was to give her brains. A premature apology, Becker thought.

Susan explained that her interest in cryptography had started in junior high school. The president of the computer club, a towering eighth grader named Frank Gutmann, typed her a love poem and encrypted it with a number-substitution scheme. Susan begged to know what it said. Frank flirtatiously refused. Susan took the code home and stayed up all night with a flashlight under her covers until she figured out the secret—every number represented a letter. She carefully deciphered the code and watched in wonder as the seemingly random digits turned magically into beautiful poetry. In that instant, she knew she'd fallen in love—codes and cryptography would become her life.

Almost twenty years later, after getting her master's in mathematics from Johns Hopkins and studying number theory on a full scholarship from MIT, she submitted her doctoral thesis, *Cryptographic Methods, Protocols, and Algorithms for Manual Applications*. Apparently her professor was not the only one who read it; shortly afterward, Susan received a phone call and a plane ticket from the NSA.

Everyone in cryptography knew about the NSA; it was home to the best cryptographic minds on the planet. Each spring, as the private-sector firms descended on the brightest new minds in the workforce and offered obscene salaries and stock options, the NSA watched carefully, selected their targets, and then simply stepped in and doubled the best standing offer. What the NSA wanted, the NSA bought. Trembling with anticipation, Susan flew to Washington's Dulles International Airport where she was met by an NSA driver, who whisked her off to Fort Meade.

There were forty-one others who had received the same phone call that year. At twenty-eight, Susan was the youngest. She was also the only female. The visit turned out to be more of a public relations bonanza and a barrage of intelligence testing than an informational session. In the week that followed, Susan and six others were invited back. Although hesitant, Susan returned. The group was immediately

separated. They underwent individual polygraph tests, background searches, handwriting analyses, and endless hours of interviews, including taped inquiries into their sexual orientations and practices. When the interviewer asked Susan if she'd ever engaged in sex with animals, she almost walked out, but somehow the mystery carried her through—the prospect of working on the cutting edge of code theory, entering “The Puzzle Palace,” and becoming a member of the most secretive club in the world—the National Security Agency.

Becker sat riveted by her stories. “They actually asked you if you’d had sex with animals?”

Susan shrugged. “Part of the routine background check.”

“Well . . .” Becker fought off a grin. “What did you say?”

She kicked him under the table. “I told them no!” Then she added, “And until last night, it was true.”

ПЕРЕКЛАЛА ОКСАНА СТЕПАНЧУК

Ден Браун

ЦИФРОВА ФОРТЕЦЯ

Уривок

* * *

Їхні стосунки розвивалися повільно та романтично – таємні зустрічі, коли це дозволяв графік, довгі прогулянки кампусом Джорджтаунського університету, пізні посиденьки в «Мерлуті», іноді – зустрічі на лекціях та концертах. Сьюзен сміялася так часто, як ніколи раніше — їй здавалося, що Девід умів обернути на жарт геть усе. Після напруженої роботи в АНБ це було справжнім полегшенням.

Одного прохолодного осіннього дня вони сиділи на трибунах і спостерігали, як футбольна команда Джорджтауна безславно програє «Ратгерсу».

— Нагадайте, у який спорт ви граєте? — підколола його Сьюзен. — У воші?

Бекер зітхнув.

— Це називається «сквош».

Вона вдала, що не розуміє.

— Ну, це схоже на воші, — пояснив він, — тільки ніхто по майданчику не скаче.

Сьюзен жартома штовхнула його.

Лівий півзахисник Джорджтауна вибив кутовий далеко за межі поля, і трибуни невдоволено загуділи. Захисники кинулися назад.

— А ти? — спитав Бекер. — Займаєшся якимсь спортом?

— Так, маю чорний пояс із ходьби на степері².

Бекер скривився:

— Я віддаю перевагу видам спорту, у яких можна перемогти.

— Які ми амбітні, — усміхнулася Сьюзен.

На полі зірковий захисник Джорджтауну перехопив пас, і трибуни вибухнули схвальними вигуками. Сьюзен нахилилася до Девіда й прошепотіла:

— Доктор.

Він розгублено глянув на неї.

— Доктор, — повторила вона. — Скажи перше, що спадає на думку.

— Словесні асоціації? — якимось невпевнено перепитав він.

— Стандартна процедура АНБ. Маю знати, з ким маю справу, — вона суворо поглянула на нього. — Доктор.

Бекер знизав плечима:

— Сьюз³.

Сьюзен насупилась:

² Тренажер, що імітує ходьбу по сходах.

³ Доктор Сьюз (англ. Dr. Seuss) — псевдонім американського дитячого письменника, поета та художника. Автор всесвітньовідомих дитячих книжок «Кіт у капелюсі», «Як Грінч викрав Різдво», «Хортон чує хтошок!», «Лоракс» тощо.

— Гаразд, інше слово. «Кухня».
— «Спальня», — не роздумуючи, відказав він.
Вона грайливо звела брови:
— Гаразд, а як щодо ... «кішка»?
— «Кишка».
— «Кишка»?
— Авжеж. «Кішка» – «кишка». До речі, з кишок деяких тварин роблять струни для ракеток чемпіонів із сквошу.
— Яка мила асоціація, — зітхнула вона.
— Тож який твій висновок? — спитав Бекер.
Сьюзен замислилась на хвилю.
— Ти – інфантильний, сексуально незадоволений чоловік, схилений на сквоші.
Бекер знизав плечима.
— Цілком схоже на правду.

* * *

Так тривало кілька тижнів. За десертами в цілодобових кафе Бекер невтомно сипав запитаннями:

Де вона вивчила математику?

Як вона потрапила в АНБ?

Як вона стала такою чарівною?

Сьюзен зніяковіла й зізналася, що в юності вона була геть іншою – худорлявою, незграбною дівчиною з брекетами. Її тітка Клара якось сказала, мовляв, Бог вибачився за непоказну зовнішність Сьюзен, обдарувавши її винятковим розумом. «Передчасно вибачився», — подумав тоді Бекер.

Сьюзен розповіла, що захопилась криптографією ще в середній школі. Президент комп'ютерного клубу, високий восьмикласник на ім'я Френк Гутман, надрукував для неї любовного вірша і зашифрував його числовим кодом. Сьюзен благала розкрити зміст, але Френк лише кокетливо відмовив. Тоді вона принесла запис додому і просиділа всю ніч під ковдрою з ліхтариком, поки не розгадала секрет: кожне число означало літеру. Вона ретельно

розшифрувала послання й з подивом спостерігала, як, здавалося б, випадкові цифри магічним чином перетворювалися на прекрасний вірш. І саме тієї миті вона зрозуміла: це любов. Любов до коду й шифрів, що згодом стане її покликанням.

Майже двадцять років потому, після здобуття магістерського ступеня з математики в Університеті Джонса Гопкінса й вивчення теорії чисел в Массачусетському технологічному інституті, де вона отримувала стипендію, Сьюзен написала докторську дисертацію під назвою «Криптографічні методи, протоколи та алгоритми для ручних застосувань». Очевидно, її прочитав не лише науковий керівник: невдовзі Сьюзен отримала телефонний дзвінок і квиток на літак від АНБ.

Про АНБ у світі криптографії знали всі — саме там працювали найкращі криптографи планети. Щовесни, коли приватні корпорації виходили на «полювання» за найталановитішими випускниками, заманюючи їх захмарними зарплатами та пакетами акцій, АНБ тихо стежило, обирало потрібних людей — і просто подвоювало будь-яку пропозицію. АНБ купувало усе, що хотіло.

Тремтячи від хвилювання, Сьюзен прилетіла до аеропорту Вашингтон-Даллес, де її зустрів водій АНБ і відвіз прямо у Форт-Мід.

Того року ще сорок одна людина отримала такий самий дзвінок. У свої двадцять вісім Сьюзен була серед них наймолодшою. І єдиною жінкою.

Візит виявився радше піар-заходом і шквалом інтелектуальних тестів, ніж інформаційною зустріччю. Через тиждень Сьюзен і ще шістьох запросили знову. Після недовгих вагань вона погодилася. Групу одразу розділили. Їх чекали індивідуальні перевірки на детекторі брехні, дослідження біографії, графологічний аналіз і нескінченні години інтерв'ю, включно з аудіозаписами питань про їхні сексуальні орієнтації й практики. Коли інтерв'юер поцікавився, чи мала вона коли-небудь стосунки з тваринами, Сьюзен мало не грюкнула дверима, але ця загадковість змусила її залишитися — перспектива працювати на передовій

криптографії, потрапити до «Палацу загадок» і стати членом найтаємнішого клубу у світі — Агентства національної безпеки.

Бекер слухав, затамувавши подих.

— Вони справді спитали тебе, чи був у тебе секс із тваринами?

Сьюзен знизала плечима:

— Звичайна перевірка анкетних даних.

— І що ти відповіла? — ледве стримуючи усмішку, поцікавився він.

Вона штовхнула його під столом:

— Сказала, що ні! — і потім додала: — До вчорашньої ночі це навіть було правдою.

Richard Alderson

HOW TO CHANGE CAREER WHEN YOU'VE NO IDEA WHAT TO DO NEXT⁸

I

Stuck in a job that isn't you? Ready for a career change, but have no idea what else you could do – or where to start? Drawing on his own story, Richard explains how by ditching the conventional career rules, you'll radically increase your chances of finding something you love. It was one of the most difficult periods of my life.

On the surface, I had a good job in a well-known company. I'd been promoted several times. I had a mortgage, I was travelling with work and had great prospects ahead of me.

Inside though, I was deeply unfulfilled. I wasn't enjoying my work, I felt like I wasn't using my full potential, and I longed to wake up feeling like my work was making a difference – to someone or something.

Yet, I didn't have a clue what else I could do.

Науково-популярне видання
ARS TRANSLATORICA

Збірник перекладів
Випуск 10

The Collection of Translations
Issue 10



Формат 60х841/16.
Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Bookman Old Style.
Авт. арк. 4,2. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: «ПараГраф+»,
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8,
тел.: (0362) 26-49-27